

1 op de 5 jonge bestuurders rijdt maandelijks na druggebruik

Druggebruik wordt bij jongeren in 2 op de 3 gevallen ook gecombineerd met alcohol!

De coronapandemie heeft een negatief effect gehad op het druggebruik achter het stuur. Vooral bij jonge bestuurders is er een stijgende trend waarneembaar in het gebruik van drugs. Op twee jaar tijd is het percentage jonge bestuurders tussen 18 en 34 jaar dat toegeeft maandelijks te rijden na druggebruik gestegen van 11% naar 19%. In 2 op de 3 gevallen combineren de jonge bestuurders die onder invloed van drugs rijden dit met alcohol, wat het ongevalsrisico exponentieel vergroot. Ook het gebruik van lachgas zit in stijgende lijn, vooral in Wallonië zien we een stijgende trend. Dat blijkt uit de 10de Nationale VerkeersONveiligheidsenquête. Vias roept op om de wetgeving rond lachgas te harmoniseren.

Voor deze 10de editie van de Nationale VerkeersONveiligheidsenquête werd een representatief staal van 6000 personen bevestigd.

19% van de jonge bestuurders rijdt maandelijks na druggebruik

8% van de Belgische bestuurders geeft toe minstens 1 keer per maand rond te rijden na het gebruik van drugs. Vooral bij de jonge bestuurders tussen 18 en 34 jaar zit het fenomeen in de lift. 19% van de bestuurders in die leeftijdscategorie zegt maandelijks te rijden na drugsgebruik. Twee jaar geleden was dat 11%. Het feit dat het uitgaansleven zeer beperkt was de afgelopen jaren, heeft sommige jongeren ertoe verleid om meer drugs thuis te gaan gebruiken, waaronder vooral cannabis. Dat blijft ook na gebruik nog enige tijd in het lichaam aanwezig en kan een impact hebben op de rijprestaties.

Bij jonge mannen is het probleem groter dan bij vrouwen. In Vlaanderen gaat het om 21% van de jonge mannelijke bestuurders die druggebruik achter het stuur maandelijks toegeeft, bij de vrouwen is dat 7%. In Wallonië zagen we het afgelopen jaar een verdubbeling van 15 % naar 30% bij de jonge mannelijke bestuurders. In Brussel gebruikt bijna 1 op de 3 jonge mannelijke bestuurders (32%) maandelijks drugs achter het stuur.

Een andere onrustwekkende tendens is dat steeds meer bestuurders drugs combineren met alcohol. Meer dan 1 op de 3 bestuurders (35%) die drugs gebruikt, combineert dat met alcohol achter het stuur. Vorig jaar lag dat percentage nog op 25%. Bij de bestuurders tussen 18 en 34 jaar maken zelfs 2 op de 3 bestuurders (64%) die drugs gebruiken achter het stuur de combinatie met alcohol.

Zelfs de combinatie van een lage dosis alcohol met een lage dosis cannabis kan ernstige gevolgen hebben op je rijvaardigheid omdat beide stoffen elkaar versterken.

Cannabis wordt het meest gebruikt

Tijdens de eerste 6 maanden van vorig jaar werden 7470 bestuurders geverbaliseerd voor het gebruik van drugs achter het stuur, ofwel 41 bestuurders elke dag! Volgens gegevens van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC) had 67% van de bestuurders die positief getest werden cannabis gebruikt, soms in combinatie met andere drugs. 24% van de positieve bestuurders reed rond na cocaïnegebruik, 18% na het gebruik van amfetamines. Ook hier werden soms cocaïne en amfetamines gecombineerd met andere drugs. In totaal heeft 1 op de 5 positieve bestuurders (22%) drugs gecombineerd.

Sarah Wille, toxicoloog NICC. "Iedere stof op zich zal een impact hebben op de rijvaardigheid via hun effect op het lichaam (bv. coördinatie, geheugen, reactiesnelheid, het zicht) en gedrag (bv. emotie, nemen van risico's). Vele studies tonen aan dat combinaties van drugs en/of alcohol resulteren in een stijging op het risico op een ongeval, vaak door het niet correct inschatten van de complexe verkeerssituatie. Zeker wat betreft de combinaties alcohol met cannabis of een slaap- en kalmeermiddel en het gezamenlijk gebruik van cannabis met een amfetamine. Zo is volgens een Canadese studie het risico op het veroorzaken van een ongeval met een alcoholpromillage van 0,8 promille gecombineerd met cannabisgebruik tot 80x maal hoger dan voor een nuchtere bestuurder."

Lachgasgebruik in de lift

8% van de Belgische bestuurders geeft toe maandelijks minstens 1 maal te rijden na het gebruik van lachgas. Ook hier is het vooral in de leeftijdsgroep 18 tot 34 jaar (19%) dat het vaakst gereden wordt na lachgasgebruik. We constateren ten opzichte van vorig jaar vooral een forse stijging in Wallonië bij de jonge mannelijke bestuurders van 12% naar 26%. In Vlaanderen gaat het om 1 op de 5 jonge mannelijke bestuurders (20%) die maandelijks lachgas gebruiken achter het stuur. In Brussel gaat over 1 op de 3 jonge mannelijke bestuurders (33%). Druggebruik komt sowieso vaker voor in stedelijke omgeving. De kans is dus reëel dat in pakweg Antwerpen of Luik ook dezelfde hoge percentages geconstateerd zouden worden.

Ook lachgas wordt vaak gecombineerd met alcohol. 61% van de jonge bestuurders tussen 18 en 34 jaar combineert lachgasgebruik met alcohol.

Effecten op de rijvaardigheid van lachgas

Het probleem met lachgas is dat het met geen enkele test kan gedetecteerd worden, in tegenstelling tot illegale drugs. Toch kan lachgas ernstige gevolgen hebben op de gezondheid voor degene die het inhaleert. *"Dadelijk na inhalatie zal men een kort euforisch gevoel verkrijgen dat kan vergezeld worden door effecten zoals duizeligheid, evenwichtsverlies en vertroebeld zicht. Dit heeft natuurlijk een impact op de rijvaardigheid. Bij regelmatig gebruik kunnen stemmingswisselingen, depressie, bloedarmoede en schade aan het zenuwstelsel (omwille van een tekort aan vitamine B12) zich voordoen."*, volgens Sarah Wille van het NICC.

Wetgeving harmoniseren

Steeds vaker stelt de politie vast tijdens de controles dat bestuurders grote flessen lachgas vervoeren in plaats van kleine ampullen. Gezien de gevaren die lachgas met zich mee kan brengen zowel voor de verkeersveiligheid als voor de gezondheid, stelt Vias voor om de regels voor lachgas te verstrengen. Het bezit en gebruik van lachgas is in verschillende gemeenten al verboden, maar nog toegestaan in anderen. Het is logisch om al deze regels te harmoniseren en het bezit en gebruik overal te verbieden, behalve voor professionele doeleinden.

Naar het voorbeeld van Nederland moet ook doelgericht ingezet worden op sensibilisering naar jongeren, om hen duidelijk te maken dat dit geen onschadelijke stof is en dat de gezondheidseffecten zeer ernstig kunnen zijn.

Conclusie

De Nationale VerkeersONveiligheidsenquête toont aan het probleem van drugs en lachgas in het verkeer de laatste jaren is toegenomen. Door oa de lockdowns en de sluitingen van het nachtleven zijn sommige jongeren als ontsnappingsmiddel meer thuis drugs gaan gebruiken, vooral cannabis. Dat gebruik heeft ook een impact op hun rijprestaties.

Het aantal drugscontroles is de laatste jaren onder andere door de speekseltestanalyse opgedreven. Tijdens de analyse blijkt dat ook vaak verschillende stoffen gecombineerd worden, wat het risico op een ongeval gevoelig vergroot.

Lachgasgebruik is een vrij recent fenomeen dat in de lift zit. Het kan niet door een test in het lichaam gedetecteerd worden, vandaar de noodzaak om wetgevend in te grijpen. Zo wordt het duidelijk dat lachgas niet thuishoort in het verkeer.

Georges Gilkinet, Vicepremier en minister van Mobiliteit: *"Deze cijfers zijn huiveringwekkend. Te veel Belgen vinden het nog steeds aanvaardbaar om onder invloed van alcohol of drugs te rijden. In het Federaal Verkeersveiligheidsplan versterk ik de samenwerking tegen dit risico-gedrag. Samen met mijn collega's, de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, verbeteren we eerst en vooral de controles: 1 op de 3 chauffeurs zal elk jaar worden gecontroleerd. Voor buitenlandse chauffeurs die positief testen op drugs, wordt er een bedrag ingehouden in afwachting van het proces, om zo straffeloosheid te voorkomen. Vrijheid stopt waar het leven van andere weggebruikers in gevaar is."*

"Het fenomeen rijden onder invloed van alcohol en drugs en het fenomeen afleiding achter het stuur zijn twee van de vijf prioritaire fenomenen voor de geïntegreerde politie als belanghebbende in de verbetering van de verkeersveiligheid. Op basis van een kwalitatieve filosofie zullen het beleid en de acties doelgericht worden uitgevoerd in functie van de analyse van de gegevens waarover elke Federale politiedienst of elke Lokale politiezone beschikt en in samenwerking met het federale niveau en de Federale deelstaten" Hoofdcommissaris van politie Koen Ricour, Directeur van de federale wegpolie & Hoofdcommissaris van politie Bart Van Thienen, Korpschef politiezone Aarschot, co-voorzitters Centrex Verkeer

Kijk hier naar de aflevering van Studio Vias over drugs en lachgas met oa een bezoek aan de labo's van het NICC.

<https://youtu.be/fp67O07WMSU>

Contactpersonen

Stef Willems, woordvoerder Vias institute: 0473/85.59.44.

Litte Froninckx: woordvoerder G. Gilkinet: 0499/59.17.74.

Sarah Wille: toxicoloog NICC: +32 2 240 05 32